

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „БИЗНЕС, ИНВЕСТИЦИИ, НЕДВИЖИМИ ИМОТИ“

Приета от ФС протокол № 11/ 25.04.2024 г.

Приета от КС протокол № 11/ 16.04.2024 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ОЦЕНЯВАНЕ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ БИЗНЕС“

ЗА СПЕЦ: „Строителен бизнес и предприемачество“;

ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4; СЕМЕСТЪР: 8

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 150 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 5

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	75	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Иво Костов)

2.
(гл. ас. д-р Ваня Антонова)

Ръководител катедра:
„Бизнес, инвестиции, недвижими имоти“ (доц. д-р Тодор Райчев)

I. АНОТАЦИЯ

Основна цел на учебната дисциплина „Оценяване на предприемачески бизнес“ е да се даде възможност на студентите от бакалавърска степен на специалност „Строителен бизнес и предприемачество“ да усвоят знания и умения, базирани на най-добрите световни практики и професионални оценителски стандарти, по отношение на оценяването на предприемачески бизнес. Разглеждат се класически подходи, методи, принципи и други специфики за оценяване на предприятия, с насока на онези техники, които са най-удачни при оценката на новоразвиващи се бизнеси, най-вече различни видове Startup-и, но също така и на действащи компании, които правят нововъвеждания, с цел разширяване на своите пазарни позиции, максимизиране на финансовите резултати и ограничаване на оперативните разходи. Целите на усвояването на материята по оценяване на предприемачески бизнес, се свързват и с вземането на инвестиционни и управленски окончателни решения относно стартирането на нови бизнеси, в силно динамична и конкурентна пазарна среда, както и за интрапредприемачески процеси.

Очакваните резултати от изучаването на дисциплината, са знание и разбиране за оценяването на предприемачески бизнеси.

Получените знания се прилагат в дискусии, курсови проекти, презентации, тестове, решаване на множество задачи и казуси от реалната бизнес практика, включително чрез стимулиране на творческите възможности на студентите. Учебната дисциплина разширява знанията на студентите, получени по редица други дисциплини, в основата на които са заложили математика, счетоводство, финанси, право, статистика, планиране, прогнозиране, макроикономика, микроикономика, предприемачество, управление, инвестиции, като ги запознава със спецификите в оценяването на предприемачески бизнес и изгражда нови умения за вземане на инвестиционни, управленски и бизнес решения, както и тяхното прилагане в практиката. Именно поради тези обстоятелства интердисциплинарният подход е значимо застъпен. Използван е също така и хибридният подход.

Дисциплината „Оценяване на предприемачески бизнес“ съдейства за формиране на следните ключови компетентности, съгласно препоръката на Съвета на Европейския съюз (ЕС) от 22 май 2018 г.:

- математическа – група 3, способност за развиване и прилагане на математическо, аналитично мислене, с цел решаване на различни проблеми в процеса на оценяването на предприемачески бизнес, чрез решаване на задачи, формулиране на решения и анализ на резултатите от тях;
- гражданска – група 6, способност за разбиране на икономическите и социалните процеси, формиране на интерес към социални и икономически събития, към икономическата политика в областта на оценяването, вземане на решения, свързани със социалната отговорност;
- предприемаческа – група 7, развитие на стратегическо мислене, способност за решаване на проблеми, анализ на ключови икономически показатели, избор на форми на организация на бизнеса, управление на ресурсите и разходите за осъществяване на бизнес, изграждане на умения за самостоятелна и екипна работа.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
1.	Основи на оценяването на предприемачески бизнес	3	2	-

1.1	Предприемачески бизнес – същност и особености на предприемача, предприемачеството и интрапредприемачеството			
1.2	Цели на оценяването на Startup-и и интрапредприемачески компании			
2. Видове предприемачески бизнес		3	2	-
2.1	Същност на Startup бизнес, краудфъндинг, коуъркинг, дъ дилдънс			
2.2	Интрапредприемачески предприятия	4	2	
3. Стартиране на бизнеси „от нулата“ или присъединяване към съществуващи бизнеси				-
3.1	Стартиране на малък бизнес, семеен бизнес			
3.2	Франчайзинг, изкупувания, други бизнеси			
4. Разработване на бизнес план за нови бизнес начинания		4	2	-
4.1	Основи на бизнес плана, маркетингов план, организационен план, локализационен план			
4.2	Изследване на финансовите отчети на фирмата, прогнозиране на финансовите изисквания, финансиране на малкия бизнес, планиране на „реколтата“			
5. Оценителски стандарти в България и по света		4	2	-
5.1	Международни стандарти за оценяване (IVS), Европейски стандарти за бизнес оценяване (EBVS), Глобални стандарти на RICS (RICS – Global Standards), Единни стандарти за професионална оценителска практика (USPAP), Стандарти за бизнес оценяване на ASA (ASABVS) и др.			
5.2	Български стандарти за оценяване (БСО)			
6. Обхват на възлаганията и работата при оценяването на предприемачески бизнес		3	2	-
6.1	Обхват на задачите при оценяването на предприемачески бизнес			
6.2	Същност на оценителския процес, професионален оценителски доклад – прилики, разлики, съдържание			
7. Значение на стойността на парите във времето при оценяване на предприемачески бизнес		4	4	-
7.1	Основни функции на парите във времето			
7.2	Връзка на стойността на парите във времето и методологията по оценяване на предприемачески бизнес			
8. Анализи при оценяването на предприемачески бизнес		4	2	-
8.1	Анализ на макросредата, секторен анализ			
8.2	Анализ на предприемачески инициативи, вътрешнофирмен анализ и анализ на финансовите отчети на интрапредприемачески предприятия и др.			
9. Мениджмънт на паричните потоци		4	2	-
9.1	Типове парични потоци, прогноза на паричните потоци, управление на паричните потоци			
9.2	Вземания, задължения, касови разлики, оборотен капитал, намиране на пари в брой, права върху особени активи			
10. Преглед на традиционно методи за оценяване на бизнеси		4	4	-
10.1	Методи към подхода на активите и пазарния (сравнителния) подход			
10.2	Методи към подхода на доходите			
11. Методи за оценяване на предприемачески бизнес		4	4	-
11.1	Метод на настоящата стойност на коригираните бъдещи нетни печалби, Метод на съотношението Price-to-Earnings			
11.2	Метод на коригираните нетни активи, Метод на свръхпечалбите			

12. Етични въпроси на оценяването в България и по света		4	2	-
12.1	Етични правила на професионални оценителски организации по света (ASA, IVSC, TEGOVA, RICS и др.)			
12.2	Кодекс за професионална етика на Камарата на независимите оценители в България			
Общо:		45	30	-

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Курсова работа за представяне на идея за създаване на предприемачески бизнес, прогнозиране на паричните потоци и оценяване на бизнеса	1	35
1.2.	Тест с практически задачи за оценяването на предприемачески бизнес	1	10
1.3.	Тест с практически въпроси за оценяването на предприемачески бизнес	1	10
Общо за семестриалното оценяване:		3	55
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит	1	20
Общо за сесийното оценяване:		1	20
Общо за всички форми на контрол:		4	75

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Илиев, Пл. Бизнес оценяването в България. Варна: Наука и икономика, 2011.
2. Костов, И. Съвременни практики при оценяването на активи и бизнеси в България. Варна: Наука и икономика, 2023.
3. Audretsch, D.B., A.N. Link. Valuing an Entrepreneurial Enterprise. Oxford: Oxford University Press, 2012.
4. Chalfin, R.J. A Practical Guide to Buying a Business: Locating a Business, Performing Due Diligence, Valuing the Enterprise, Raising Funds, and Closing the Deal. ASIN: B08VS6DLBQ, 2021.
5. Damodaran, A. Applied Corporate Finance, Fourth Edition. New Jersey: Wiley, John Wiley & Sons, Inc., 2014.
6. Damodaran, A. Investment Valuation, University Edition (Tools and Techniques for Determining the Value of Any Asset). New Jersey: Wiley, John Wiley & Sons, Inc., 2012.
7. Damodaran, A. Narrative and Numbers: The Value of Stories in Business, Illustrated Edition. New Jersey: Columbia Business School Publishing, 2017.
8. Damodaran, A. The Dark Side of Valuation: Valuing Young, Distressed, and Complex Businesses, Third Edition. New Jersey: Pearson FT Press, 2018.
9. European Business Valuation Standards (EBVS) 2020, 1st edition. TEGoVA, 2020.
10. European Valuation Standards (EVS) 2020, 9th edition. TEGoVA, 2020.
11. International Valuation Standards (IVS). London: IVSC, 2024.
12. Longenecker, J.G., J.W. Petty. Small Business Management: Launching & Growing Entrepreneurial Ventures. Boston: Cengage Learning, 2019.

13. Pratt, Sh. Valuing a Business, 6th Edition. New York: McGraw-Hill Education, 2022.
14. Pratt, Sh., J. Grabowski (R. Brealey - Foreword). Cost of Capital: Applications and Examples (5th Edition). New Jersey: Wiley, John Wiley & Sons, Inc., 2014.
15. RICS Valuation – Global Standards: the 'Red Book Global Standards'. London: RICS, 2019.
16. Rogers, S. Entrepreneurial Finance: Finance and Business for the Serious Entrepreneur, Fourth Edition. New York: McGraw-Hill Education, 2020.
17. Shapiro, E., D. Mackmin, G. Sams. Modern Methods of Valuation (12th Edition). Routledge, 2019.
18. Uniform Standards of Professional Appraisal Practice (USPAP), Washington: The Appraisal Foundation, 2024.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Костов, И. Развитие на дейността по оценяване на недвижими имоти в България. София: Дайрект Сървисиз, 2013.
2. Български стандарти за оценяване (2018). КНОБ. // <https://ciab.bg>.
3. Закон за независимите оценители. // ДВ, № 98, 2008.
4. Закон за счетоводството. // ДВ, № 98, 2001.
5. Кодекс за професионалната етика. КНОБ. // <https://ciab.bg>.
6. Търговски закон. // ДВ, № 48, 1991.
7. Устав на Камарата на независимите оценители в България. КНОБ. // <https://ciab.bg>.